

ning fremtidig at tage 4 pCt., hvis de kunne faa det, fordi der kommer en Lov, der siger, mod de virkelige Forhold, at den almindelige Rente skal være 3½ pCt.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg tillade mig at udtale mig lidt om Lovforslagets Enkeltheder. Jeg har allerede nævnt, at Hovedbestemmelsen i den gældende Lov er den, at Rentefoden for andre Udlaan end Udlaan i faste Ejendomme skal være fri. Denne Regel, som er lige saa klar, som den er kort, er strøget i nærværende Lovforslag. Lovforslaget har en hel anden Affattelse end Loven af 1855 § 1, og som det forekommer mig, en noget uklar Affattelse, idet den ophever den gamle, tydelige Regel og sætter noget andet i Stedet. Det er jo klart nok, at man kan vedtage uden for Udlaan i faste Ejendomme at betale højere Rente end 3½ pCt., men der foreligger adskillige Forhold, hvor man nu faar højere Rente end 3½ pCt. uden for Udlaan i faste Ejendomme i Kraft af Lovbestemmelser eller i Kraft af Sædvaner, Ujancer mellem handlende osv., og det har været anerkendt ved Domstolene mange Gange, at en saadan Sædvane bestaar. Der er navnlig den bekendte Sædvane, at handlende indbyrdes tage 6 pCt. af deres Mellemværende. Spørgsmaalet er nu: Bestaa disse Sædvaner fremdeles, eller ere de strøgne? Jeg tror, at det vilde være heldigt at faa § 1 omredigeret, men det er jo noget, hvorom der altid kan forhandles. En Følge af § 1 vil være, at den almindelige Moraente, som kan tages i alle Forhold, hvor der ellers ikke foreligger Ret til at tage Rente, nedsættes fra 5 til 4½ pCt. Jeg tror, det fortjener Overvejelse, om man vil gaa hertil. Der er vistnok ikke tiltrækkelig Grund til at nedsætte Moraenten. Moraenten skal indeholde en Erstatning for Tab, som ikke nærmere kunne udfindes og specificeres, og derfor er Moraenten netop sat til dette bestemte Beløb 5 pCt. At fravige dette nu, tror jeg næppe vil være fuldt befojet. I § 2 er der givet Indenrigsministeren Bemyndigelse til at meddele Bevilling til at svare højere Rente end 3½ pCt. af Laan i faste Ejendomme. Hidtil har Indenrigsministerens Bemyndigelse i saa Henseende været begrænset til kun at give Bevilling indtil 6 pCt. Det er vel ikke sagt udtrykkeligt i Loven af 1855, men der staar i Loven af 1855, at Regeringens Bemyndigelse i saa Henseende vedbliver som hidtil, og da man tidligere ikke var gaaet ud over de 6 pCt., har man følt sig bunden ved denne Grænse. Det har vist ikke været Meningen at opheve denne Grænse her i Forslaget, men saaledes som det er af-

fattet, vil det ganske vist drage denne Følge efter sig. Den ærede Ordfører anser det for sikkert, at Forslaget ikke vilde komme til Anvendelse paa de bestaaende Gældsforhold, det tror jeg ikke, han har Ret i, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, fordi jeg tror, at han i alt Fald vil indrømme mig, at det vil være heldigt i Lovforslaget udtrykkelig at sige det. Der maa især i saa Henseende ikke være nogen som helst Uklarhed. Det maa staa tydeligt i den eventuelle ny Lov, at den, der nu er berettiget til i bestaaende Gældsforhold at tage 4 pCt., beholder ogsaa denne Rente i Fremtiden. Endelig skal jeg henstille, om der ikke vilde være Joje til at gøre en Forandring i Nagerstraffen. Nagerstraffen knytter sig jo til det Forhold, der bestaar efter Loven af 1855, hvor man havde Betaling for Løsning af Bevillinger til at svare højere Rente end 4 pCt., og hvor man ganske særlig gik ud fra, at Bevillingerne kun vilde blive givne i mindre Omfang. Nu er jo Forholdet og har været i lang Tid saaledes, at Bevillinger gives i meget stort Omfang, og det er i og for sig en Urimelighed, at den Omstændighed, at man forsømmer at løse en Bevilling, som meddeles ganske gratis, skal kunne medføre, at man isalder en Straf, der bestaar i det 4dobbelte af den ulovlig oppebaarne Fordel, det vil sige, hvis man har taget 3¾ pCt. efter Forslaget, skulde man betale 1 pCt. aarlig Bøde i al den Tid, man havde oppebaaret Renter ifølge Gældsforholdet. Man maa her snarere gaa til en ringe Mulkt efter Omstændighederne, som staar i Forhold til den Forsømmelse, som vedkommende har begaaet.

Alberti: Den ærede Ordfører udtalte i Dag, at det foreliggende Forslag var et saadant, der saa at sige laa i Luften. Om det egentlig gælder alle Forslagets Bestemmelser, er jeg ikke ganske klar over. Den Gang Forslaget blev forelagt, paapegede den ærede Ordfører meget rigtig, at det indeholdt to Regler, nemlig dels en Regel for Renteberegning i Forhold, hvor ingen Rente ved Kontrakt var fastsat, altsaa navnlig Rente i Tilfælde af Stadeserstatning for Vold, Tyveri, Bedrageri o. l., og dels en Bestemmelse med Hensyn til Renten af Udlaan i faste Ejendomme. Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, altsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt man, naar en Mand stjæler fra en anden eller slaar Djet ud paa en anden og skal betale Erstatning i den Anledning, skal gaa ind paa en Nedsættelse af ½ pCt. i Renten af Erstatningen, maa jeg sige, at det staar for mig som noget meget tvivlsomt, og jeg